

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3431/2021. (X. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.016/2019/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Becsei Zoltán ügyvéd által képviselt indítványozók, egy gazdasági társaság (a továbbiakban: III. rendű indítványozó), egy magánszemély (a továbbiakban: II. rendű indítványozó) és még egy gazdasági társaság (a továbbiakban: I. rendű indítványozó) alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozók a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.016/2019/10. számú ítélete ellen – a Fővárosi Törvényszék 71.P.24.833/2017/18. számú ítéletére is kiterjedően – terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2019. április 23-án, 25-én és május 24-én a Fővárosi Törvényszék útján az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozók az alkotmányjogi panaszt 2020. január 14-én kiegészítették. A tartalmilag azonos alkotmányjogi panaszok a támadott bírói döntéseket az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésével, I. cikk (1) bekezdésével, VI. cikk (3) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével, 25. cikk (2) bekezdésével és 28. cikkével tartották ellentétesnek.
- [3] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszokat egyesítette, és az ügyet IV/861/2019. szám alatt tárgyalta.
- [4] 2. Az alkotmányjogi panaszról és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy az alapügy (kölcson megfizetése, kielégítés túrésére kötelezés iránt indított per) tárgya egy hitelkeret-szerződés terhére megkötött kölcsön-alszerződés felmondásából és a szerződéses követelések érvényesítéséből fakadó jogvita volt.
- [5] A bírói döntésekben szereplő tényállás szerint az I. rendű indítványozó mint ügyfél 2004. február 5-én egy bankkal kis- és középvállalati hitelezési keretszerződést (a továbbiakban: keretszerződés) kötött 70 millió Ft hitelkeret rendelkezésre bocsátásáról, amely hitelkeret terhére a bankkölcsön nyújtását vállalta. A keretszerződést az I. rendű indítványozó és a bank 2005. január 31. és 2009. június 19. között hat alkalommal módosították. A keretszerződés megkötése napján a bank és a II. és III. rendű indítványozók keretbiztosítéki jelzálogszerződést (a továbbiakban: jelzálogszerződés 1.) is kötöttek, amelyben a hitelkeret erejéig 1. ranghelyen egyetemleges keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítottak a II. és III. rendű indítványozók megjelölt ingatlanaira. A jelzálogszerződés 1.-et a szerződő felek 2005. január 31-én módosították, a keretbiztosítéki jelzálogjog keretösszegét 40 800 000 Ft-ra csökkentették. 2008. július 15-én a bank és a II. és III. rendű indítványozók újabb egyetemleges keretbiztosítéki jelzálogszerződést (a továbbiakban: jelzálogszerződés 2.) kötöttek, amelyben 4 970 000 Ft keretösszeg erejéig a bank javára az említett ingatlanokra 2. ranghelyen egyetemleges keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítottak. A jelzálogszerződés 2.-t közjegyzői okiratba is foglalták. 2008. május 27-én a bank és az I. rendű indítványozó is közjegyzői okiratba foglalt, vagyont terhelő keretbiztosítéki jelzálogszerződést kötöttek, amely alapján az I. rendű indítványozó – mint zálogkötelezett – megkötéskor meglévő, és a szerződés hatálya alatt a tulajdonába kerülő vagyonának egészére 1. ranghelyen keretbiztosítéki jelzálogjogot hoztak létre 62 100 000 Ft erejéig.
- [6] 2009. június 19-én a bank és az I. rendű indítványozó a keretszerződés terhére kölcsön-alszerződést kötöttek, amely alapján a bank 25 800 000 Ft kölcsön rendelkezésre bocsátását vállalta, az I. rendű indítványozó pedig a tőke és a kamatok havi részletekben történő visszafizetését. A kölcsön lejártá 2019. június 11. volt. Az ügyleti kamatláb mértékét a Raiffeisen Irányadó Vállalati Hitel Kamatláb (a továbbiakban: RIVHK) +1,5%-ban, a késedelmi kamatot a jegybanki alapkamat + évi 7%-ban határozták meg; a kezelési költség összege havonta (a kölcsön teljes összegével számított) 0,2%, a folyósítási jutalék pedig 75 000 Ft volt. A kölcsön-alszerződés a keretszerződés elválaszthatatlan része volt, a keretszerződés biztosítékai egyben a kölcsön-alszerződés biztosítékai

is volt. A kölcsön-alszerződésnek továbbá elválaszthatatlan része volt a felek megállapodása szerint a bank Kis- és Középvállalati Hitelezés Általános Szerződési Feltételei (a továbbiakban: KKV HÁSZF) és az Általános Üzleti Feltételei (a továbbiakban: ÁÜF).

- [7] A bank a kölcsön-alszerződést 2010. december 1-jén közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozattal felmondta, amely felmondást az I., II. és III. rendű indítványozók különböző időpontokban 2014. január 14-ig átvették. 2014. április 14-én a bank a kölcsön-alszerződésből eredő követelését annak járulékaival és biztosítékaival együtt az alapügy felperesére engedményezte. Erről a bank és a felperes 2014. május 9-én közös nyilatkozatban értesítették az indítványozókat. 2016. március 3-án a jelzálogszerződés 2.-t a közjegyző a felperes kérelmére végrehajtási záradékkal látta el, amely alapján az alapügy idején is végrehajtás volt folyamatban a II. és III. rendű indítványozókkal szemben, de abból a felperesnek megtérülése nem keletkezett.
- [8] A felperes keresetében a 2017. december 18. napján fennálló tartozás (23 005 000 Ft tőke, 1 581 060 Ft kamat, 18 211 432 Ft késedelmi kamat) és a 2017. december 19. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű indítványozót; valamint kérte a I. rendű indítványozót annak tūrésére kötelezni, hogy a vagyona ra bejegyzett keretbiztosítéki zálogjog terhére a felperes a követelését 62 100 000 Ft erejéig érvényesítse. A felperes kérte továbbá, hogy a II. és III. rendű indítványozók keretbiztosítéki jelzálogjoggal terhelt ingatlanai ból a követelését 40 800 000 Ft erejéig érvényesíthesse. Az indítványozók a kereset elutasítását kérték, arra hivatkozva, hogy a bank a korábban kezdeményezett felszámolási eljárásban alacsonyabb összegben jelölte meg a tartozás mértékét. Hivatkoztak továbbá arra, hogy tisztességtelen a keretszerződés azon pontja, amely szerint a kölcsönadó üzleti könyveinek az adatai irányadók a tartozás megállapításakor. Azt is állították, hogy a kölcsön-alszerződés létre sem jött, mivel a szerződés egyik lényeges elemében, a kamat mértékében a felek nem állapodtak meg. Véleményük szerint a kölcsön-alszerződés az ügyfelek megtévesztésének tilalmába és a jóerkölcsbe ütközik. Állították továbbá, hogy a KKV HÁSZF és a Vállalati Kondíciós Lista nem vált a kölcsön-alszerződés részévé, ezért a felperes kamatigénye alaptalan; továbbá a folyósítási jutalék kikötése tisztességtelen, mert nem áll vele szemben szolgáltatás.
- [9] 2.1. A Fővárosi Törvényszék a 2018. október 11-én kelt, 71.P.24.833/2017/18. számú ítéletével a felperes keresetét részben alaposnak találta, és az I. rendű indítványozót 42 797 492 Ft megfizetésére kötelezte, valamint arra kötelezte a II. és III. rendű indítványozókat, hogy tūrjék, hogy a felperes az ingatlanjaikból a követelését 40 800 000-40 800 000 Ft erejéig kielégítse. Kötelezte továbbá az I. rendű indítványozót, hogy tūrje, hogy a vagyona ból a felperes a követelését 62 100 00 Ft erejéig kielégítse.
- [10] Az ítélet indoklásában a bíróság rögzítette, hogy nem állapítható meg, hogy a kölcsön-alszerződés ne jött volna létre, mert a felek valamennyi lényeges kérdésben megállapodtak. Az ügyleti kamat kikötése nem tér el a szokásos szerződési gyakorlattól, és téves az a hivatkozás, hogy a bank a kamatot az I. rendű indítványozó közreműködése nélkül határozta volna meg. A KKV HÁSZF és a Vállalati Kondíciós Lista a szerződés részévé vált, ezek egybevetésével pedig egyértelműen kiszámítható az ügyleti kamat mértéke, akkor is, ha abban benne van a bank által meghatározott RIVHK is. A KKV HÁSZF alapján a késedelmi kamat mértéke is megállapítható. Nem találta alaposnak a bíróság az indítványozók azon hivatkozását sem, amely szerint a kölcsön-alszerződés a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 210. § (2) bekezdésébe, valamint a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 8. §-ába ütközne.
- [11] A kölcsön-alszerződést az I. rendű indítványozó megkötötte, a kölcsönösszeget átvette és felhasználta, így nem felel meg a jóhíszemű és tisztességes eljárás követelményének, hogy utólag olyan hiányosságokra és hibákra hivatkozik, amelyeket az aláírásakor nem jelzett. Alaptalan volt az alperesek azon hivatkozása is, hogy a folyósítási jutalék és a kezelési költség kikötése érvénytelen, tisztességtelen vagy jogszabálysértő lett volna. Szintén alaptalan volt az indítványozók részéről a követelés összegszerűségének vitatása – az összegszerűséget kizárólag általánosságban vitatták, de nem jelölték meg, hogy a felperes által csatolt elszámolás mennyiben és milyen okból helytelen. Annak sincs relevanciája az ítélet szerint, hogy a bank az említett felszámolási eljárásban milyen összegű követelést kísérelt meg érvényesíteni, mert nincs arra nézve jogszabályi rendelkezés, hogy a hitelezőnek valamennyi követelését érvényesítenie kellene. Az indítványozók hivatkozásával ellentétben a keretszerződésben nem azt rögzítették, hogy az I. rendű indítványozó előre elismeri a jövőben fennálló tartozás kölcsönadó saját üzleti könyvei szerinti mértékét, hanem azt, hogy ez akkor irányadó, ha nem bizonyíthatóan téves. Nem volt megállapítható a kölcsön-alszerződés jóerkölcsbe ütközése és emiatti semmissége sem, és az indítványozók sem jelölték meg, hogy pontosan mely társadalmilag elfogadott erkölcsi normát vélték sérülni.

Alapítan volt az az indítványozói hivatkozás is, hogy a KKV HÁSZF nem vált a kölcsön-alszerződés részévé, mert annak átvételét a kölcsön-alszerződésben az I. rendű indítványozó aláírásával elismerte.

- [12] Az alperesek csatoltak egy bankszámlakivonatot is, amely szerintük a követelés teljesítését mutatja, de erről megállapítható volt, hogy nem a tartozást nyilvántartó technikai számhoz kapcsolódik, tehát a hivatkozott visszafizetés nem történt meg. A bíróság megállapította, hogy az érvényesen létrejött szerződést a bank jogszerűen mondta fel, majd a bank a követelést nem vitatottan a felperesre engedményezte. A követelésért az annak biztosítékaként szolgáló ingatlanjaikkal a II. és III. rendű indítványozók felelnek, továbbá felel az I. rendű alperes is a vagyonát terhelő keretbiztosítéki zálogjog erejéig.
- [13] 2.2. Az elsőfokú ítélet ellen az I–III. rendű indítványozók nyújtottak be fellebbezést, amely alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla a 2019. március 19-én kelt, 4.Pf.20.016/2019/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, tekintettel arra, hogy az abban megállapított tényállás és az indokolás helyes.
- [14] A fellebbezésben foglaltakra reagálva az ítéltábla megerősítette, hogy a felek között a kölcsön-alszerződés létrejött, az ügyleti kamat mértékében megállapodtak, ezért alapítan az indítványozók ezzel ellentétes állítása. A kamat részét képező RIVHK mértékét a bank határozza meg, de azt hirdetményben közzéteszi, ezért az a szerződéskötés időpontjában megismerhető volt. Az ehhez a keretszerződésnek megfelelően hozzáadódó 1,5%-os kamatfelárral pontosan kiszámítható az egyedileg irányadó ügyleti kamat mértéke. A banknak nem kötelessége azon gazdasági megfontolások bemutatása, amelyek alapján a RIVHK-t meghatározza – ahogy ilyesmire nem kerül sor a BUBOR vagy a LIBOR esetében sem. Az indítványozók Tptv. 8. §-ára történt ismételt hivatkozása kapcsán az ítéltábla rámutatott, hogy az abban foglaltak vizsgálatára kizárólag a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezik hatáskörrel. Osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság megállapításait annak kapcsán is, hogy az I. rendű indítványozó által becsatolt bankszámlakivonat nem igazolja, hogy a követelést kiegyenlítette volna, mivel az egy másik hitelről szól. Megerősítette a másodfokú ítélet azt is, hogy az, hogy a bank az I. rendű indítványozó ellen folyt felszámolási eljárásban alacsonyabb összegű követelést érvényesített, nem jelenti azt, hogy a követelése többi részéről lemondott volna. A felperes által a bank könyvei alapján megjelölt összeg, mint követelés helytelenségére az indítványozók csak általánosságban hivatkoztak, de nem jelölték meg, hogy a felperes számításai mennyiben tévesek, és a saját álláspontjuk szerinti számítást sem csatoltak, ezért a bíróság nem vizsgálhatta a felperesi számítás helyességét. Azt sem kellett vizsgálni, hogy a felperes a perben felhasznált, az I. rendű indítványozó bankszámláját érintő valamennyi adathoz a régi Hpt. rendelkezéseinek betartásával jutott-e, mert a tartozás összegére ennek nincs hatása.
- [15] 3. Az I–III. rendű indítványozók a Fővárosi Ítéltábla ítélete ellen – a Fővárosi Törvényszék ítéletére is kiterjedően – alkotmányjogi panaszt nyújtottak be, kérve a bírói döntések megsemmisítését. A tartalmilag azonos alkotmányjogi panaszokban az indítványozók, részben megismételve a korábbi periratokban foglaltakat, az alábbi kifogásokat adták elő.
- [16] Sérelmezték, hogy a felperes nem csatolta a keresetéhez a jogvita tárgyát képező szerződés valamennyi komponensét, ennek ellenére a bíróság mégis marasztaló döntést hozott, ami sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.
- [17] Kifogásolták, hogy az elsőfokú eljárás során a per 19. alszámú iratát kérelemre sem kapták meg, illetve nem jutottak el a II. és III. rendű indítványozókhoz a velük szemben a jelzálogszerződés 2. alapján megindított végrehajtási eljárások – elsőfokú ítéletben is hivatkozott – dokumentumai. Ez – véleményük szerint – ugyancsak sértette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, és a fegyverek egyenlőségének az elvét.
- [18] Az indítványozók azt is állították – az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének, 25. cikk (2) bekezdésének, 28. cikkének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének a megsértésére hivatkozva –, hogy nem írták alá a szerződéskor a kamat mértékét tartalmazó hirdetményt vagy kondíciós listát, márpedig enélkül a lényeges szerződési feltétel nélkül „a szerződés nem hajtható végre”. Kifogásolták továbbá, hogy az ügyleti kamat mértékét az alapeljárásban csatolt iratokból nem lehetett egyértelműen megállapítani, és nem egyértelmű, hogy a bíróság azt milyen dokumentumok alapján állapította meg, mert az összeget nem számszerűsítette. Az indítványozók arra is hivatkoztak, hogy az a KKV HÁSZF, amelyet ők átvettek, nem azonos azzal, amelyet a felperes becsatolt, így ez utóbbi nem is válhatott a szerződés részévé. Máshelyütt a kamattal kapcsolatos kifogásukat úgy fogalmazták meg, hogy a KKV HÁSZF és a Vállalati Kondíciós Lista egybevetésével nem állapítható meg az ügyleti kamat mértéke, ezt azonban a bíróságok egyáltalán nem vizsgálták. Az I. rendű indítványozó ezeken kívül arra is hivatkozott, hogy mivel a RIVHK mértékét csak banki hirdetmény tartalmazta, ezért írásba foglalva a teljes

szerződést ő nem is kapta meg a pénzügyi intézménytől, ami sérti a régi Hpt. 210. §-át és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.

- [19] Az indítványozók hivatkoztak továbbá egy a felperes által 2018. április 10-én tett észrevételre, amely arra utalt, hogy szükség esetén a felperes rövid határidővel be tudja szerezni a „számlaforgalmat tartalmazó kimutatást”. Ez a felperesi észrevétel az indítványozók szerint jogsértő, beleütközik a régi Hpt. banktitok megtartásáról szóló 51. § (2) bekezdés e) pontjába. Azt is kifogásolták az indítványozók, hogy a felperes az alapeljárásban be is szerzett és felhasznált bankszámlakivonatokat, de ennek a jogszerűségét a másodfokon eljáró ítélőtábla nem vizsgálta, ez pedig a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sérti. A II. rendű indítványozó emellett arra is hivatkozott, hogy a felperes által felhasznált bankszámlakivonat az ő anyagi helyzetére vonatkozó adatokat is tartalmaznak, ezek kezelésére pedig ő nem adott engedélyt, így ezek felhasználása sérti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [20] A hatékony jogorvoslathoz való jogot sértőnek tartották az indítványozók [formálisan az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését megjelölve], hogy a fellebbezésben foglalt több kifogásra a másodfokú ítélet csak formálisan válaszolt.
- [21] Állították továbbá az indítványozók, hogy a felperes az alapeljárásban több adathordozót, illetve dokumentumot jogosulatlanul használt fel. Ilyenként említették a jogvita tárgyát képező szerződésekben szereplő személyazonosító igazolványok számait és a személyi azonosító számokat. Az indítványozók ezt az adatfelhasználást az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseit sértőnek tartották, és kifogásolták, hogy a felperes – tudomásuk szerint – nem kezdeményezte az adatvédelmi nyilvántartásba történő felvételét az Infotv. korábban hatályos 65-68. §-ai alapján. Az indítványozók vélekedése szerint a felperes említett jogszerűtlen adatkezelése „pergáló jogkövetkezményt” jelentett volna az ügyben. Mivel a bíróság ennek a vizsgálatát elmulasztotta, megsértette az indítványozók Alaptörvény VI. cikk (2) [helyesen: (3)] bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát. Álláspontjuk alátámasztásaként a 3145/2013. (VII. 16.) AB határozatra is hivatkoztak.
- [22] Az alkotmányjogi panasz kiegészítésében az indítványozók az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének sérelmét állító indítványi elemet tovább részletezve arra is hivatkoztak, hogy a gazdasági társaságokról a felperes által megszerzett adatok alkalmasak arra, hogy abból a természetes személy tulajdonosok gazdasági helyzetére nézve következtetéseket lehessen levonni. Ezen adatok tekintetében a felperes adatkezelőnek minősül, az adatkezelésnek pedig meg kell felelnie az Infotv. korábban hatályos 68. § (6) bekezdésének, valamint a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: Bűsz.) 1. § (3) bekezdésének. A kiegészítés hivatkozott rá, hogy az Infotv. korábban hatályos 65. § (1) bekezdése, 66. § (1) bekezdése és 68. § (6) bekezdése szerint a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnak (a továbbiakban: NAIH) az adatkezelők személyes adatokra vonatkozó adatkezeléseiről, az érintettek tájékozódásának elősegítése érdekében, hatósági nyilvántartást vezetett. A személyes adatok kezelésének nyilvántartásba vételét az adatkezelőnek – a kötelező adatkezelés kivételével az adatkezelés megkezdése előtt – kellett kérelmezni a Hatóságnál. Főszabály szerint az adatkezelést a nyilvántartásba vételt megelőzően nem lehetett megkezdni. Az adatvédelmi nyilvántartásba vételi kérelemnek helyt adó határozatban szereplő nyilvántartási számot az adatkezelőnek az adatok minden továbbításánál, nyilvánosságra hozásánál és az érintettnek való kiadásakor fel kellett tüntetnie. Ezt a nyilvántartási számot – az indítványkiegészítés szerint – a felperes a különböző bírósági beadványain nem tüntette fel, ezért feltételezhető, hogy a NAIH felé történő nyilvántartásba vételi kérelmet sem nyújtott be. Ebből pedig az indítványozók arra következtettek, hogy a felperes jogszerűen nem kezelhette volna a személyes adataikat, így a bíróságnak a keresetet is el kellett volna utasítania. A bíróság azonban – állításuk szerint – figyelmen kívül hagyta az Infotv. e korábban hatályos rendelkezéseit, ezzel megsértve az indítványozók Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát.
- [23] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.

- [24] Jelen esetben az egyesített alkotmányjogi panaszok nem felelnek meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [25] 5. Megállapítható volt, hogy az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében alább felsorolt követelményeinek részben eleget tesz: *a)* tartalmazza a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); *b)* az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán azt, hogy a bíróság hiányos okiratok alapján hozott marasztaló döntést, bizonyos iratokat nem továbbított az indítványozóknak, az ügyleti kamat mértékét megalapozatlanul állapította meg, és a döntését elégtelen módon indokolta; a VI. cikk (3) bekezdése kapcsán pedig azt, hogy a felperes jogellenesen, a NAIH-nál történő nyilvántartásba vétel nélkül használt fel bankszámlakivonatokat, és jutott az anyagi helyzetüket felfedő pénzügyi adatokhoz]; *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.016/2019/10. számú ítélete); *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [R) cikk (2) bekezdés, I. cikk (1) bekezdés, VI. cikk (3) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés, 25. cikk (2) bekezdés és 28. cikk]; *e)* indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény – egyes, de nem valamennyi – megjelölt rendelkezésével; valamint *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.
- [26] Megállapítható továbbá, hogy az alkotmányjogi panaszokat az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtották be; az indítványozók érintettek, mivel az alapeljárásban alperesek voltak; a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.016/2019/10. számú ítélete a bírósági eljárást befejezte; Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmére az indítványozók hivatkoztak [az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését megjelölve]; valamint az indítványozók – a VI. cikk (3) bekezdése sérelmére alapított indítványi elem kivételével – a rendes jogorvoslati lehetőséget kimerítették.
- [27] 6. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében: „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panaszszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”
- [28] 6.1. Az indítványozók egyebek mellett hivatkoztak az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése, I. cikk (1) bekezdése, 25. cikk (2) bekezdése és 28. cikk sérelmére is. Az I. cikk kapcsán az Alkotmánybíróság már több alkalommal kimondta, hogy annak rendelkezései „az állam kötelezettségeit határozzák meg az alapjogok védelme és biztosítása érdekében, így közvetlenül ezen rendelkezések vonatkozásában sincs helye alkotmányjogi panaszoknak” [3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [8]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat Indokolás [32]; 3241/2021. (VI. 4.) AB végzés, Indokolás [36]]. Hasonlóképpen, az R) cikk (2) bekezdéséről, a 25. cikk (2) bekezdéséről és a 28. cikkről is megállapította már az Alkotmánybíróság, hogy azok alkotmányjogi panasz alapjául nem szolgálhatnak, mivel nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak [3294/2019. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [40]; 3406/2020. (XI. 13.) AB végzés, Indokolás [14]; 3351/2018. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]; 23/2020. (VIII. 4.) AB határozat, Indokolás [30]]. Az alkotmányjogi panaszok e részeiben ezért érdemi elbírálásnak nincs helye.
- [29] 6.2. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében garantált személyes adatok védelméhez való jog kapcsán az indítványozók azt sérelmezték, hogy a felperes – akire a bank a felmondott kölcsön-alszerződésből eredő követeletét, annak járulékait és biztosítékait engedményezte – az alapeljárásban felhasznált az indítványozók vagyoni helyzetére vonatkozó adatokat tartalmazó bankszámlakivonatokat, továbbá, hogy az indítványozók (és a gazdasági társaság indítványozók természetes személy tulajdonosai) gazdasági helyzetére utaló adatokat az Infotv. korábban hatályos rendelkezései ellenére úgy kezelte, hogy a NAIH adatvédelmi nyilvántartásába nem kérte a felvételét, és ilyen nyilvántartási számot sem tüntetett fel a különböző bírósági beadványain.
- [30] Ezen indítványi elem kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozók az alapeljárásban egyrészt maguk is csatoltak bizonyítékként az I. rendű indítványozó adatait tartalmazó bankszámlakivonatot, amellyel a hitel visszafizetését próbálták – sikertelenül – bizonyítani. Másrészt a felperes által a perben felhasznált

dokumentumok Infotv.-be ütközését, a személyes adatok védelméhez való jog sérelmét nem problematizálták (egy a Fővárosi Ítéltáblának címzett, 2019. március 13-án kelt előkészítő iratban mindössze a régi Hpt.-be ütközést vetették fel), így e kérdés a „kölcson megfizetése, kielégítés tűrésére kötelezés” iránt indított pernek nem volt, és nem is lehetett a tárgya. Az indítványozók – az Alkotmánybíróság rendelkezésére bocsátott dokumentumok alapján – nem éltek sem az Infotv. 2018. július 25-éig hatályos 21–22. §-ai szerinti tiltakozással, illetve bírósághoz fordulással, mint jogérvényesítés lehetőségeikkel, sem pedig az Infotv. VI/A. Fejezetében 2018. július 26. óta biztosított adatvédelmi kifogás eszközével. Így nem zajlott olyan alapügy, amelyben akár a felperes, akár az eljáró bíró adatkezelési tevékenységének jogszerűsége vizsgálat tárgyát képezhetne volna. (Amennyiben ilyen eljárás indult volna, az indítványozóknak az abban meghozott bírói döntés ellen – a jogorvoslati lehetőségek kimerítését követően, az Abtv. formai és tartalmi kritériumainak megfelelően – benyújtott alkotmányjogi panaszban lett volna lehetőségük ezen sérelmeiket előadni.)

- [31] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszokban foglalt érveket csak a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.016/2019/10. számú ítélete vonatkozásában, annak keretei között vizsgálhatta. Az alapügy felperese és az eljáró bíró adatkezelési tevékenysége jogszerűségét vitató indítványi elemek ebben a konkrét alkotmányjogi panasz-eljárásban, ezen támadott ítélet kapcsán nem vizsgálhatók, mert a támadott ítéletnek nem képezték a tárgyát. A rendelkezésre álló dokumentumokból az állapítható meg, hogy az indítványozó ezen kifogásolásokra korábban nem hivatkozott, nem indított olyan eljárást és nem élt olyan perjogi eszközökkel, amelyek keretében bíróság ezeket vizsgálhatta volna – vagyis e körben a jogorvoslati lehetőségeit nem merítette ki. Ezen indítványelem mindezekre tekintettel nem felel meg az Abtv. 27. §-ában foglalt követelménynek.
- [32] 7. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [33] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmeként az indítványozók arra hivatkoztak, hogy a bíróság nem volt birtokában a jogvita tárgyát képező teljes szerződésnek, amikor marasztaló döntést hozott, egyes iratokat ők nem kaptak meg a bíróságtól, valamint a kamat mértékét, sőt a kamat kikötésének érvényességét is tévesen állapította meg a bíróság, továbbá a másodfokú ítélet indokolása több kifogásukra is csak formálisan válaszolt. E hivatkozások kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a Fővárosi Törvényszék az elsőfokú ítéletben részletesen megindokolta, milyen bizonyítékok és mely jogi érvek alapján találta úgy, hogy a kölcsön-alszerződés létrejött, az ügyleti kamat egyértelműen kiszámítható, és miért megalapozatlanok az indítványozóknak a szerződés létrejöttét, érvényességét,összezszerűségét vitató, valamint a szerződés teljesítését állító kifogásai.
- [34] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla az indítványozók fellebbezésében foglalt kifogásaira ugyancsak részletesen reagált; önmagában az nem kifogásolható, hogy azokban a kérdésekben, amelyekben a Fővárosi Ítéltábla helytállónak tartotta és osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, arra utalt, hogy „[a]z ítéltábla az elsőfokú ítélet indokaival is egyet ért, azt megismételni nem kívánja”. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jog kapcsán az Alkotmánybíróság már több alkalommal rámutatott, hogy az „a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]; 3084/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [28]}. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban azt is megállapította, hogy a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (Indokolás [89]).
- [35] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy „a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. Az Alkotmánybíróság ugyanis az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3056/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}. [...] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállónan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e jogági dogmatika elfogadott

szabályaihoz {3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indokolás [12], illetve 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [18]}." {3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16], lásd összefoglalóan még: 3069/2017. (IV. 4.) AB végzés, Indokolás [9]; 3151/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [14]}

[36] Az Alkotmánybíróság az indítványok vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panaszok valójában a bírósági eljárás felülbírálatára irányulnak, az indítványozók a támadott bírói döntés tartalmát sérelmezik. A fent kifejtettek alapján azonban az Alkotmánybíróság jelen ügyben sem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a bíróság döntése megalapozott volt-e, tehát, hogy a keretszerződés és a kölcsönalszerződés tartalmát a bíróság helyesen állapította-e meg, helyes következtetésre jutott-e a kamat mértéke és az elszámolás számszaki helyessége tárgyában. E kérdések ugyanis nem alkotmányossági szempontú mérlegelést jelentenek, hanem a tényállás felülvizsgálatát, és az alapul fekvő ügy újbóli eldöntését, ami által az Alkotmánybíróság a polgári bíróság szerepét venné át. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt – és a felvetett kifogások tekintetében első- és másodfokon is ugyanazon következtetésre jutó – bírósági ítéletek érvelését, következésképpen a bírói döntések irányát tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés {hasonlóan: 3125/2019. (V. 29.) AB végzés, Indokolás [12]}.

[37] 8. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában, valamint 29. §-ában foglaltakra, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a*), *e*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. október 5.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/861/2019.

